

Prof. dr. Muharem Avdispahić, dr. h. c.
Rektor Univerziteta u Sarajevu/University of Sarajevo Rector

UDK 342.3 (497.6)

INDIVIDUA I DRŽAVNI SUVERENITET

INDIVIDUAL DIGNITY AND STATE SOVEREIGNTY

Sažetak

Demokratija ovisi o demokratskom obrazovanju. Velika je isprepletenost prava individue i suverenosti države čiji je državljanin. Sloboda države ogleda se u sposobnosti da slijedi ciljeve koje su njeni građani odabrali svojom voljom.

Ključne riječi: *Bosna i Hercegovina, društvena obnova, evropske integracije*

Summary

Democracy and democratic education are interdependent. Individual rights and sovereignty of a state whose citizen individual is are deeply interwoven. Freedom of a state mirrors in its capability to follow goals that have been elected by the power of its citizens' will.

Keywords: *Bosnia and Herzegovina, social renewal, European integrations*

Prvi tematski broj *Pregleda* u 2015. godini bio je posvećen *Mjestu i ulozi javnih univerziteta u Bosni i Hercegovini*. Pedeset sedmu godinu izlaženja časopis otvara brojem čija je tema *Suverenitet države Bosne i Hercegovine*. Tribina koju Univerzitet u Sarajevu tradicionalno organizuje povodom Dana nezavisnosti zamijenjena je zapaženim okruglim stolom. Prilozi s tog skupa, koji slijede, obuhvataju različite aspekte pojma suvereniteta i njegove evolucije i ujedno potvrđuju Univerzitet kao dom kritičkog mišljenja.

Sadašnji studenti a budući pravници, ekonomisti, politolozi, filozofi, naučnici, inženjeri, ljekari, umjetnici ne obrazuju se na Univerzitetu u Sarajevu samo da budu uspješni u svojoj struci. Obrazuju se da budu slobodni ljudi, slobodni građani u slobodnom demokratskom društvu. I ovdje i drugdje

demokratija ovisi o demokratskom obrazovanju. Ideal demokratskog obrazovanja je svjesna društvena obnova, u čemu je sadržan i poziv za učešće široke akademske zajednice u promišljenom određivanju budućeg oblika društva u kojem će sljedeće generacije živjeti.

Nezavisnost Bosne i Hercegovine proizašla je iz jasne volje 63,2% ukupnog biračkog tijela na referendumu održanom 29. februara i 1. marta 1992. godine. U *Platformi za djelovanje Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine u ratnim uslovima*, objavljenoj 2. jula 1992, istaknuto je da država Bosna i Hercegovina ima poseban interes da postane ravnopravna članica Evropske zajednice.¹ 15. februara 2016. podnesena je aplikacija za kandidatski status u Evropskoj uniji.

Velika je isprepletenost prava individue i suverenosti države čiji ste državljanin. Naše ljudsko dostojanstvo ostaje nepotpuno dok Bosna i Hercegovina ne postane suverena u mjeri u kojoj su danas suverene moderne države svijeta.

Slobodna je ona država koja je sposobna djelovati prema vlastitoj volji, slijedeći ciljeve koje je sama odabrala. Na mlade je prenesena težina zadatka da grade takvu slobodnu zajednicu državljana Bosne i Hercegovine. Svojim djelovanjem mijenjat će našu državu na njenom evropskom putu. No, mijenjat će i Evropu. Bit će Evropljani one Evrope koja će biti spremna i otvorena za uvažavanje njihovog ljudskog dostojanstva i naših višeslojnih identiteta.²

¹ M. Avdispahić, Balkans and EU integrations, invited talk at the Rectors' Conference *Diplomacy and University Cooperation*, Italian Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation, Rome, 2 October 2014.

² Avdispahić, M. (2015) „Pretpostavke za dostojanstvenu evropsku budućnost Bosne i Hercegovine“, *Pregled*, 3, 243–248.